Ч. 25 (14.273). Львів, неділя 2. лютого 1936. Pocztowe opłata opłacona ryczałtem. Рік VII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 223-41. „ Друкарні: 223-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українська приватна школа в Харкові.

Дуже цікаву і характеристичну вістку подали „Ізвестія" з 14. січня ц. р. про те, що в Харкові істнувала в останніх 11 роках приватна українська школа. Безправне істнування цієї школи виявилося зовсім припадково, бо фінансовий відділ уважав власничку школи за приватного підприємця і накладав на неї щороку спеціяльні податки. Власничка школи Кониська зовсім не звертала уваги на совітські шкільні програми і вела свою школу в українському національному дусі. В цій школі викладало ще трьох учителів. Дітям пояснювали, що Совітську Україну безправно позбавлено політичної самостійности. „Ізвестія" пояснюють цілу справу як відокремлений факт і зовсім неправдоподібний. Одначе з вістки виходить, що про цю школу знав дуже добре шкільний інспектор у Харкові, який навіть мав вплив на уклад програми і навчання цього чи іншого предмету. (РО)

Велика українсько-кавказька маніфестація в Парижі.

Сумний політичний момент, який дозволяє Літвінову грати першу ролю в Союзі Народів і в европейській політиці, не перешкодив Комітетові Приязни Народів України, Кавказу та Туркестану влаштувати в Парижі виклад Жана Мартена, директора „Журналь де Женев", який обернувся в величаву українсько-кавказьку маніфестацію. Імя Жана Мартена є відоме в цілій Европі не лише як директора часопису, що має світове поширення, але й як одного з найкращих знавців східних питань, а надто відоме українцям як імя їх щирого приятеля, який радо віддає сторінки свого часопису для оборони прав України та інших поневолених народів. Тому нічого дивного, що велика саля „Королівського Палацу" була настільки повна, що значна частина публики не могла до неї дістатися. Серед присутніх було видно велику кількість французьких симпатиків України, поміж якими можна назвати ген. Анриса, колишнього команданта французьких армій на Балкані, а тепер голову Т-ва Українознавства, проф. Рене Пінона, відомого своїми лекціями про Україну, а також чільніших заступників української, кавказької, туркестанської та козацької політичної еміграції. Збори відкрив вступним словом проф. Шульгин, голова Комітету Приязні Народів, який представив прелегента авдиторії і зазначив, що керований ним часопис є на сьогодні одним з небагатьох, які стоять на засадах чести та справедливости і не є на услугах хвилевої політики. Прелегент взяв за тему свою подорож по Кавказі у хвилину, коли кавказькі республики були самостійними державами, що дало йому привід скваліфікувати ролю Москви в дальшому поневоленні Кавказу та України. Виклад був ілюстрований світляними образками, зробленими референтом підчас подорожі і закінчився правдивою овацією на його честь. Тогож дня ввечері Комітет Приязні влаштував в салях готелю „Лютеція" пишне прийняття-концерт у честь докладчика, на якому чільніші заступники еміграції мали можливість ближче запізнатися зі своїми французькими прихильниками. Ця маніфестація мала широкий відгук в чужій пресі і певне примусить декого із прихильників безоглядного зближення з Совітами призадуматися. (Офінор).

ЗА І ПРОТИ САРРО.

ОСТАННІЙ РОЗКЛАД СИЛ У ФРАНЦУСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

ПАРИЖ, 1. 2. ПАТ. На останньому голосуванні за урядом впало 361 послів, а саме: 10 з робітничої єдности, 96 соціялістів, всі присутні соціяльні радикали, разом 145, 40 з соціялістичної унії, 15 з незалежної лівиці, 15 з радикальної лівиці, 10 незалежних лівих та кілька лівих і незалежних республиканців. Проти уряду Сарро впало 165 голосів, з того 1 від робітничої єдности, 16 від лівих республиканців, 18 від радикальної лівиці, 2 від незалежної лівиці, 11 від народніх демократів, 11 від незалежних лівих, 10 від незалежних, 12 від республиканської та соціялістичної групи, 31 від республиканського центру, 38 від республиканської федерації та 15 зпоміж безпартійних. 65 послів, центровців та комуністів, стрималося від голосування.

„Збірний абсурд".

В Англії домагаються нафтових санкцій.

ЛЬОНДОН, 1. 2 ПАТ. Підчас промови на вічу в Нюкестел лідер ліберальної опозиції Сінклер назвав нафтові санкції пекучою необхідністю. В страху перед збройною реакцією Італії вдоволятися недостаточними санкціями це — на думку промовця — „зводити збірну безпеку до збірного абсурду".

СССР і АФҐАНІСТАН.

МОСКВА. 1. 2. ПАТ. В половині лютого сподіваються в Москві візити афґанського міністра закордонних справ. Булаб це перша афґанська офіційна візита в СССР після повалення Аманулли 1928 року.

Виглядалоб, що большевики намагаються знову привернути свої впливи в тій країні, що творить ключ до Індії; захитало було їх прогнання радянофіла Аманулли.

Чисто культурна справа.

Львів, 1. лютого 1936.

Оце коли даємо до друку проспект наміченої нової літературної бібліотеки „Діла", як продовження колишньої Бібліотеки найзнаменитніших повістей „Діла", і коли маємо ще в ухах дискусію з останнього вечора „Т-ва письменників і журналістів" в приводу цьогорічної нагороди, приходить нам на думку, як мало в році маємо днів, коли можемо написати статтю про чисто культурні справи. Політична діяльність неодного нашого громадянина та загальна громадська боротьба перев'язані культурні цінності, але серед цієї метушні самі ці цінності відходять на такий задній плян, що безпосередньо мало хто з них користає.

Здавалось би, що найдоступніша форма знаємлення з культурою, нині таке поширена у світі — книжка, могла би заступити неодному нашому інтелігентові подорожі та незнання чужих мов, позбавити його почування, що живе тісним, провінціяльним життям. Та саме книжки не займають у нашому культурному житті такого місця, які повинні би, щоб це життя справді заслуговувало на назву „культурного". Якби переглянути хати наших інтелігентів, що займають високі становища в нашому громадянстві, то можна би ствердити явище, в яке ніхто не повірив би: неме там справжньої бібліотеки. Є всякі випадкові книжки, що залишились там у спадщині, підручники або фахові книжки, потрібні для виконування професії, але таких, що вказували би на зацікавлення людини сучасною літературою, наукою та фільософією — шукати треба зі свічкою.

Коли наші інтелігенти відповідають часом, що „нема що читати", то хотять вони передовсім вияріадати той факт, що не читають того, що є. Літературний рух завсіди залежний від атмосфери всієї суспільности. Діти, які виростають у домах, де нема ні бібліотек ні книжок і де не чули ніколи розмов на літературні теми, не можуть пізніше мати зрозуміння для справ рідної культури. На всьому просторі наших земель у Польщі нема ні одного чисто літературного видавництва, що видавало би твори сучасних авторів. Навіть популярні видання, що йдуть на село або стають лектурою півінтелігенції, не можуть навіть виробити доброго смаку серед шкільної молоді. Молодь ця, під впливом чужих книжок, хоч би кращих літературних зразків, які бачать у кіні або чують у радіо, має щораз тонші духові потреби. Вона зневохочується до рідних книжок, коли відчуває, що ці книжки не йдуть з духом часу, не стоять на відповідному літературному рівні.

Цьогорічне рішення жюрі „Т-ва письменників і журналістів" не випадкове, а характеристичне саме для цього дуже сумного стану: на три нагороди найшовся тільки один автор, якого можна було відзначити — так мало творів появилось за минулий рік! Може і є в нас молоді таланти, що могли би дати неодну цікаву книжку, але куди вони мають звертатись із своїми першими спробами, коли нема видавництв, що мають за завдання друкувати книжки?

Як довго книжка не стала в нас предметом купна і продажі, так довго не може вона теж стати буденною лектурою і духовою потребою інтелігента. У цій ділянці духові та матеріяльні потреби так тісно зв'язані, що не можна нарікати на брак видавців, не признавшись водночас голосно, що книжки, друковані ними, чекають даремно на ту мінімальну скількість читачів, які покрили би кошти накладу.

Заздрим оком дивимось на народи, в яких книжки стають культурними подіями, так само, як інші прояви їх життєздатности. Це можуть бути події, які належать виключно від нас самих, нашого особистого зацікавлення і щодо яких не можемо скидати вини на „обставини", на зовнішні сили, що не дозволяють нам свобідно проявляти своїх духових потреб. Пишемо це не для поклику, бо поклики в таких духових справах, не мають великої сили. Пишемо з почуванням ніяковости і делкого сорому, що ці справи так стоять і що всі разом так мало маємо на них впливу.

Український інтелігенте! Скажи мені, що ти читаєш і скажу тобі, хто ти — кілько ти варта!

Вартість і мета утраквізму в польському освітленні.

Утраквізм має свою історію в польсько-українських відносинах. Вже у вісімдесятих роках минулого століття старалися предтечі галицьких вшехполяків перевести утраквізм у школах не тільки всупереч одностайному фронтові українських послів, які домагались українських національних шкіл, але також всупереч голосам розважніших польських послів.

Перша кампанія проти утраквізму в галицькому соймі відбулася в 1886 р., коли то проти внеску посла Ю. Романчука за українськими національними школами на денний порядок прийшов внесок посла Антона Малецького у справі введення утраквізму у школах. Проти того внеску промовляли всі українські посли, а з польських послів промовляли м. ін. Романович і д-р Бобжинський. На підставі стенограм з галицького сойму (V. період, 3. серія з 1886 р.) посол Романович м. ін. говорив так:

„Засадничою підставою громадянських прав є те, щоб кожний громадянин міг свою дитину вишколити в мові, яка є рідною мовою тої дитини, в мові, в якій та дитина виробляла собі перші поняття, в якій училася любити своїх родичів, любити Бога і людей. Ми ту засаду вважали і вважаємо по нинішній день за найважнішу. Якби хтонебудь в двох ворожих нам урядів, з яких один нас германізує, а другий русифікує, став перед нами й одною рукою давав нам широкі громадянські права, а другою давав національну школу і сказав, що тільки одно з двох можна взяти, то всі ми вхопилиб за національну школу, залишаючи решту історичній справедливості...".

Посол д-р Бобжинський, тодішній професор краківського університету, опісля віцепрезидент Краєвої Шкільної Ради, а відтак намісник цісаря у Львові, висказався проти утраквізму м. ін. так:

„Якщо ученик українець (русин) не має ходити до українських шкіл, тоді в молодечий ум кидається зерно гірчиці і защіплюється в нім переконання, що терпить гнет, бо вправді в братній мові, але не у своїй мусить побирати освіту. Одначе як ученик має змогу від 1. кляси аж до останньої вчитися в рідній мові, то тимсамим відібране найуспішніше оруддя агітації, притуплене його вістря, яке нам найбільше шкодить... Таж ми завсіди виступали як оборонці засади, що правом кожної людини є побирати освіту в рідній мові. Мусить нам якнайбільше залежати на тім, щоб уникнути підозріння, що там, де ми маємо змогу зреалізувати ту засаду у відношенні до інших, ми їй противимося..."

Як можна було сподіватися — польська більшість відкинула внесок посла Ю. Романчука на введення українських національних шкіл та ухвалила внесок посла Антона Малецького на введення утраквізму. Одначе ця соймова ухвала не дістала цісарської санкції, бо противоречила § 19. австрійської конституції, який забороняв силувати дітей одної народности вчитися мови й у мові другої народности.

Новий утраквістичний наступ повторила галицька більшість у 1903 і 1904 р., коли то Краєвий Виділ виготовив і вніс у соймі відповідний законопроєкт. Одначе тоді не тільки вся українська соймова й парляментарна репрезентація, але також всі українські наукові й фахові кола якнайрішучіше запротестували проти утраквізму. Проти цього експерименту висказалося також дуже рішучо й чимало здорово думаючих польських педагогів і вчених та фахових польських організацій.

„Muzeum" з 1903 і 1904 рр. містило цілу низку розвідок, звітів з педагогічних нарад, з анкет та ухвал станових організацій проти утраквізму. Для прикладу наведемо маркантний осуд зі вступної статті в „Muzeum" з 1904 р. п. н. „O utrakwizmie w szkołach":

„...Справа утраквізму — читаємо там — повстала виключно й одиноко на політичному ґрунті і тільки з того становища слід її оцінювати".

„...Зрештою така утраквістична школа стала би в нинішніх обставинах новою костею незгоди".

А „Słowo Polskie" (ч. 503—507 з 1903 р.) в статті п. н. „W sprawie utrakwizmu", переходячи до обговорення науки предметів, „які прихильники утраквізму схотілиб віддати на поталу політики", пише дослівно:

„Терминольогію географії легше зрозуміти й запамятати в рідній мові. Історія в чужій мові стратилаб просто свою вартість і зійшла би до механічного кування з книжки. Адже попри науку рідної мови й літератури є наука історії найважнішим явищем для виховання серця й почувань, благородної любови вітчини, привязання до минулого, замилування до рідних памяток і слідів. Учитель чужого походження не може дати того всього, хоч навіть хотів би, а що було би, як учитель з неохотою, може з ненавистю, трактував би історичну минувшину і ображував найсвятіші почування молоді... Скажемо не за багато, що віддати навчання історії на ...

ПЕТРО ВАЛЬДОН.

Кримінальний роман.

Росі, розстаючись із Фредом, який ішов до хати, глянула на нього допитливо і спитала:

— Отже ти будеш розмовляти сьогодні з Ґретою?

Коли Фред відповів досить нерішуче „так", вона розчарована додала:

— А може маєш трему?

Він замовк. Тоді Росі взяла його під руку, притиснулась до нього і у ніжно-дитячому тоні, що, як вона гадала, мусів зробити враження на Фредові, сказала:

— То ти вже не любиш своєї Росі?

Тоді Фред витягнув свою руку з-під її рамени і відповів їй з ноткою докору:

— Тиж сама знаєш, як я тебе люблю.

Після цього обіцював він їй, що ще нині ввечір поровмовляє із своєю жінкою щиро та рішуче. Попрощався ніжно і почув іще на прощання від щасливої Росі заохоту „Тримайся міцно, Фреде!"

Фред стояв іще хвилину на вулиці і дивився із захопленням на дівчину, що щезла у воротах великої камениці. Відвернувся і вертався додому; спочатку енергійною ходою, що ставала щораз повільнішою, чим ближче було до хати. Бачив у своїй уяві ту симпатичну дівчину, як вона певна своєї перемоги щасливо цього вечора піде спати.

Фред мав перед собою сумнішу перспективу. Він мусів перевести із своєю жінкою прикру розмову, завдати їй болісний удар заявою, що хоче розвестись, бо любить іншу і хотів би з тамтою оженитись. Він потішав себе, що вона може трохи підготовлена до цього його поведінкою і віддавна чекав, чи вона перша не промовить у цій справі. Але вона мала той здоровий розум жінок, який наказує чекати аж чоловік не поправиться. Він здавав собі справу, що звідсіля вертався до неї і що вона рахувала на це. Якжеж вона прийме нараз його неждану постанову розійтись?

Думав Фред у ніяковому почуванні, як може виглядати така сцена. Пригадав собі момент, коли обмежив її буджет на косметику — як вона кидалась тоді, дістала істеричного шалу. Тоді Ґрета, що мала завсіди таку лагідну вдачу, перемінилась у страшну меґеру. „Нехай би борше й цим скінчилось", думав собі. „Може тоді я зважився би на гостріше слово".

На таких непевних думках минула йому дорога додому. Як довго тягнулось, заки він відчинив браму, ввійшов нагору на сходи, відчинив двері до свого помешкання, стягнув із себе плащ!..

Нарешті ввійшов до кімнати. Настрій його був досить поганий. Ґрета лежала на отомані і читала книжку. Він був здивований, що вона зовсім не загнівалась його пізнім поворотом, навпаки, глянула на нього із приязною усмішкою:

— Я таки догадалась, що злочинцем був той потайний нотар — сказала із переможною міною.

Він зрозумів, що вона докінчує лектуру свого кримінального роману.

— Вибач мені ще кілька хвилин — сказала вона, пірнувши у книжку. — Ще тільки кілька сторінок; конче мушу знати, як детектив порадив собі в такій ситуації.

Читала так, якби забула про існування свого чоловіка.

Фред стояв і придивлявся своїй жінці. За той час думав над тим, як багато часу потребує жінка на лектуру кількох сторінок. „У такій хвилині Росі напевне встала би з отомани і кинулась би мені на шию" — думав він, сідаючи на ґойдак. Знову думав про те, що він таки не міг би довго витримати, якби так його жінка щодня кидалась йому на шию. Ґрета навіть у перших місяцях після шлюбу не була така дика у своїх вибухах і він пригадав собі тепер, що це йому тоді саме подобалось. Але нині...

А проте, коли дивився спокійно на неї, як вона з рум'янцями і повними блиску очима читала повість, ствердив трохи здивований, що вона гарна. Що більше: так, як лежала вона простягнена на отомані, то мала багато більше жіночости, ніж Росі, ще й коли пригадав собі її надуті губи у хвилинах прощання.

Нараз почув шум закритої книжки і запит Ґрети: „Щож там нового?" зовсім спокійний, без ніякої злоби. Це пригадало йому, що він обіцяв Росі: рішальну розмову.

— Чи ти може втомлений? — спитала вона знову, заки він відважився почати розмову. Тепер пригадав собі, що такий запит він уже чув раз. Було це зараз після їх заручин. Вони мали зустріч у каварні; він спізнився на пів години, бо був дуже занятий цього дня. Як його зворушила її поведінка, коли вона замісць докору звернулась до нього з ніжним запитом!

„Погано — думав він — що вона саме так безжурно настроєна і треба би якось..." Хотів вивести її з рівноваги і дійшов до висновку, що вже запізно.

— Нішо не шкодить! — сказала Ґрета зовсім спокійно... — Маю час дочитати роман до кінця! Він повний напруження, інтриги! Ти теж повинен би його прочитати! Послухай короткого змісту...

І почала поволі дуже подрібно переповідати від зав'язки роману аж до характеристики осіб. Фред не перебивав їй і слухав зовсім збентежений. Згодом заколиханий музикою її слів, заснув...

— Бідний хлопчисько — сказала вона і поцілувала його в чоло.

Цього вечора не міг Фред розмовитись з Ґретою у розводовій справі. На другий день Росі зробила йому авантуру з істеричним плачем, саме таку, на яку він був приготований від своєї жінки. І він не мав заміру більше розмовляти на цю тему. Час зробив своє.

Так кримінальний роман у відповідній хвилині може бути дуже корисною лектурою для замiжних жінок.

Перекл. в. г.

утраквізму булоб просто злочином.. Наука математики, фізики та природи, подавана в нерідній мові, булаб предметом зогидження (встренту)".

Дуже рішучо виступив проти утраквізму проф. д-р Курпель, який від львівської Краевої Шкільної Ради відбув інформативну подорож за границею по утраквістичних школах і по повороті мав виклад про утраквізм на Заг. Зборах „Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych", що відбулися в Кракові 23 і 24 травня 1904 р. На підставі зібраного дуже багатого матеріялу і

„...на підставі досвіду зі шкільних літ — реферував д-р Курпель — і знайомости нинішніх відносин між польською та українською шкільною молодю передбачую, що замість солідарности і дружности та тої сердечної приязни, яка лучить у школі людей нераз на ціле життя, розбудиться в молодих серцях заздрість і ненависть.. Не буде в утраквістичній школі любови серед учеників, не буде також взаїмного довіря між учителями й учнями.. Українці не будуть вірити учителеві полякові, а поляки прийматимуть з недовірям уваги учителя українця. Одні і другі будуть скриватися зі своїми переконаннями, нераз відпиратися їх і брехати... Утраквістична школа навчить облуди й фальшу, скривить характери, полишить память пристрасних спорів і сварок та заправить до шовіністичної боротьби на ширшому терені публичного життя"...

Повищі Загальні Збори „T. N. Sz. W." у Кракові осудили утраквізм як крайно шкідливий з кожного огляду та ухвалили резолюцію проти його введення у школах. З огляду на те, що й Краківська Академія Наук та обі університетські сенати (у Львові і в Кракові) висказалися рішучо проти утраквізму, а в додатку й Відень був тому противний — утраквізм і цим разом провалився. Перемогла ідея національного виховання в рідних школах.

Та українożери не дали за виграну. Від 15. до 18. травня 1908 р. радила в Кракові „Prawica Narodowa" і на внесок Фелікса Конечного, редактора „Świata Słowiańskiego", ухвалено одноголосно:

„Завести утраквізм, себто про людське око викладати по польськи і по українськи (по руску), а в дійсності український виклад зіпхати взад та підтримувати польщину".

На тій конференції „Prawicy Narodowej" був проф. Станислав Ґрабський і виголошував проти українців пламенні промови, а опісля в 1924 р. на становищі міністра освіти зреалізував передвоєнне домагання „Prawicy", вводячи закон з 31 липня 1924 р. про утраквізацію шкіл.

Щоб не було ніякого сумніву в тому, яка правдива мета форсування утраквізму на західно-українських землях, С. Ґрабський означив ясно на політичних зборах у Львові дня 10. травня 1931 р. ціль утраквізму і створеного ним закону.

„Утраквізм добрий — говорив С. Ґрабський — як скріплює польську цивілізацію; одначе суперечний з духом мого закону, якщо до польських шкіл вводиться українську мову. Йде про це, щоб українська дитина могла вирішити, чи волить Міцкевича від Шевченка!" („Курієр Львовскі" з 12. травня 1931)

Ляпідарно і недвозначно

Та виконавці закону Ґрабського, себто польські учителі перейшли у своїй ревности навіть самого Ґрабського, бо самовільно викидають українську мову з т. зв. утраквістичних шкіл (як напр. у I. клясі в Галичі, Богородчанах та інших місцевостях), а на протести українських батьків заявляють, що таке поручення дістали від своїх інспекторів.

Ніякий нарід, що не бажає живцем лягати в могилу, але хоче жити й розвиватися, ніколи не погодиться з утраквістичними експериментами в роді закону С. Ґрабського. Також український нарід масовими індивідуальними плебісцитами і збірними ухвалами на вічах, зборах і конгресах (останній 2 і 3 XI. 1935 р.) виявив непохитне домагання: **знести утраквізм і привернути українські національні школи з українським учительством.** Український нарід так довго не спічне, доки це природне і справедливе домагання не буде зреалізоване. Бож це безумовно найважніша і найживотніша для нас справа.

І. Г.

З ЖИДІВСЬКОЇ ПРЕСИ.

НЕПОРОЗУМІННЯ ЧИ СВІДОМІ ВИКРУТИ?

Варшавський „Гайнт" з 28. м. м. поміщує статтю М. Індельмана п. н. „Українська оферта". Та „оферта" — це ніби стаття посла С. Барана, чи радше її висновок, у якому автор звертав жидівським діячам увагу, що тепер менше, ніж колинебудь, лицює вести політику „недобачування" українців. Фальшивий наголовок статті головного органу сіоністів у Польщі, фальшивий увесь хід її думок і тому й фальшиві висновки.

Коротенький зміст тої статті такий:

Факт, що українці після порозуміння з урядом, що зробив з них (себто українців) „упривілеєну меншину", — звертаються тепер з офертою до жидів, свідчить, що жиди мають силу. Польсько-українське порозуміння прийшло коштом жидів, що признає (ніби) сам д-р Баран. Однак українська оферта не притягає жидів, бо з неї виходить, що жиди мають бути союзником тільки на всякий випадок, такою собі „сезоновою любовницею". Жиди рішуче відкинули пропоновану їм за Стан. Ґрабського ролю агентів польської культури, але й не хотять стати знаряддям тактики якоїнебудь меншини: щоб при помочі жидів вимушувати на поляках більші уступки. Загострення українсько-жидівських відносин не прийшло з вини жидів. Тепер жиди мусять мати певність, що становище українців до них змінилося справді й остаточно. Співпрацювати на позиціях рівного з рівним жиди завжди готові.

Як бачимо, вся та стаття — це або одно велике непорозуміння, або свідома нехіть — відповідати ясно і щиро. **Отже передусім ніхто нікому ніякої оферти не складав.** Д-р Баран звертав тільки увагу на те саме нотарійне явище, про яке була вже кількакратно мова й на сторінках „Діла", а саме, що жиди на українській території не бачать українців і що та „політика" виходить їм на зло, — чого пророчисті докази маємо однаково на землях українських, як і корінно-польських. Висновки д-ра Ст. Барана можнаб що-найвище назвати публіцистично-політичною суґестією, але ніколи — офертою: бо казалось там про **жидівську** політику та стверджувалось нотарійно відоме становище „Діла" проти тих нагальних і брутальних метод „розвязування" жидівської справи у Польщі, які стосує час до часу вулиця чи нерозважні молодечі елементи. Варшавському публіцистові радимо не твердити так категорично, що „не є виною жидів, що українсько-жидівські відносини бувають скаламучені антисемітською агітацією", бо тоді прийшлось би повчати його про **факти** з тутешнього краєвого життя, про ту ролю жидів, якої характер має для галицьких і волинських жидів традиційний, незмінно-фасцинуючий вплив ще від панщизняних часів по нинішній день, без огляду на радикально змінені відносини. Тому в імя саме можливостей покращання українсько-жидівських відносин (якщо жидівським діячам на цьому залежить) радимо такої дискусії не заводити: коли мова про антисемітизм, то требаб казати і про його причини, специфічні причини на українському ґрунті, зовсім інші, ніж напр. причини расового антисемітизму німецького, — але ще — прикріші. Отже трохи смішно слухати претенсіональні заяви, немов нібиб жиди мусять щойно переконатися, чи українці „справді" змінили своє становище": що ж це таке, чи наслідування метод польських політиків, які вимагають спершу заяв „льояльности", поки перейдуть на ґрунт конкретних розмов?!

Не ми до жидів маємо змінити своє становище, лише навпаки, — не ми є слабшою стороною, лише жидівська меншина серед мас українського населення, та меншина, яка з тією масою не рахується, хіба тільки як з предметом власної своєї господарської експансії, чмлітично йдучи на руку завжди — істнуючій державній владі, навіть у часах найбільшого напруження між тією чужонаціональною владою та українською національно-територіяльною більшістю. Українці завжди були і є за признанням жидам належних їм культурних прав, українці доказали це ділом у законодавстві і Центральної Ради на Наддніпрянщині і Української Національної Ради в Галичині. На тому самому становищі стоять і нині. Але, спитаємо, коли і в яких випадках жиди доказали, що вони солідаризуються з українцями в їх боротьбі за їх хочби тільки національно-культурні права? Навпаки: навіть те „зречення" з місії польського культуртреґерства істнує у жидів тільки теоретично, бо у практиці ми є свідками цілком інших фактів.

Тому дорога до поправи українсько-жидівських відносин залежить не від тих засновків, від яких виходить п. Індельман у своїх міркуваннях. Хай радше п. І. призадумається над таким гротесковим фактом, що бували жидівські відповідальні політики у Львові, які боялися стрінутись у каварні з українським діячем, щоб не втратити ласки у воєвідстві, і що подібні явища істнують по нинішній день, — а потім щойно хай зачне роздумувати над сутнім значінням українських „оферт".

ною Репрезентацією — перед всякою владою, інтеневіював куди слід в справах обсади місць українськими лікарями у самоуправі, обезпечальних та подібних випадках.

У Лікарській Палаті боронили прав членів Товариства члени Ради Лік. Палати д-р Бурачинський, д-р Музика, д-р Подолинський.

ФІНАНСОВИЙ СТАН ТОВАРИСТВА.

Фінансовий стан Товариства добрий: виказує чистий прибуток 180.— зол. за діловий рік, після покриття всіх коштів адміністрування (річний буджет 3.000 зол.) та коштів видавання власного органу „Лікарський Вісник“, при чому з нагоди ювилею видруковано окремий Ювилейний Збірник разом з Медичною Громадою. Добрий фінансовий стан завдячує Товариство свому скарбникові д-рові Кашубинському, що від 15 років веде касовий реферат Товариства зразково, за що на внесок президії та контрольної комісії Загальні Збори висловили йому окрему подяку. Стан матеріяльної скрути загалу українських лікарів відбивається також в менш інтенсивній розбудові кредитово-допомогової кооперативи „Лікарська Самопоміч“, що до неї належить всупереч закликам Виділу та президії на жаль ледви 10 прц. українських лікарів.

ЗВЯЗКИ З УКРАЇНСЬКИМИ ЛІКАРЯМИ ЗА КОРДОНО.

Вони затіснились та скріпились завдяки ювилеві та з нагоди V-го Зїзду. Найтісніші вони та товарисько-сердечні зі Спілкою українських лікарів у ЧСР, що виявилось і на Зїзді, в участі у видавництві Лікарського Вісника та у дарі для Товариства портрету сеньора українських лікарів і заслуженого ученого проф. д-ра Івана Горбачевського, кисти маляра Громницького. Живі товариські звязки були з групою українських лікарів у Румунії, слабші з українськими лікарями у Півн. Америці та Канаді, зовсім перервані від двох років з лікарями на східно-українських землях.

Після звіту голови — здавали звіт голови та делегат філій у Коломиї д-р Козакевич, у Станиславові д-р К. Воєвідка, у Перемишлі д-р Ста-

Денатурат і етер винищують наше населення.

На Волині найбільше пють денатурований спірт, на Підкарпатті етер.

Як нашим читачам уже відомо, соймова буджетова комісія радила в пятницю 31. січня ц.р. над прелімінарем буджетів державних монополів.

У дискусії промовляв між іншими **пос. З. Пелеський** висуваючи низку домагань українського населення до державних монополів. Державні монополі відмовляються рішуче давати працю українським урядовцям і робітникам. Занят[т]я нашим людям належиться і будемо домагатись його. Звертає увагу, що на Волині найбільше продають денатурованого спірту. Це сумне явище затрівожує всіх, бо тут йде про здоровля цілих поколінь. Це є ті волинські взаємини, ті дикі поля, про що говорив уже кн. Радзивіл. Тому в інтересі держави слід обмежити продаж денатурату на Волині лише до тих випадків, коли потрібний до палення. Монополь повинен поселсти теж пропаганду проти вживання етеру, який перепачковують зпоза Карпат і який винищує наше населення. Домагався теж обнижки цін на сірники, бо бідне населення дійшло вже до перфекції ростинаючи сірники на чотири частини. Виступив проти числової льотерії, бо це був би неморальний спосіб на витягання грошей від найбідніших.

На закид пос. Козіцького пос. Пелеський вияснив, що не уряд, але волинська адміністрація робить такі великі трудноші, що майже неможливе заснувати кружки і філії Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження“.

Опісля складали вияснення віцемін. Городинський і референт.

Лікарі-професіонали, вчені й громадяни.

Загальні Збори Українського Лікарського Товариства у Львові.

В суботу 25 січня ц. р. відбулися Звичайні Загальні Збори Українського Лікарського Товариства у власній домівці при вул. Підвалля 7/І.

Приявних на Зборах було 42 членів, в тім 10 з краю, між іншим голови філій у Коломиї, Станиславові та делегат з Перемишля. Збори відкрив голова д-р Т. Е. Бурачинський, який привитав гостей, зокрема члена основника Товариства д-ра Козакевича прохаючи його до почесної президії. З черги голова відчитує список померлих в останньому році 8-и українських лікарів, яких память присутні вшанували повстанням з місць. З відчитаного звіту пригадаю, що рік 1935 був для Українського Лікарського Товариства роком 25-ти річного ювилею та роком 5-того зїзду українських лікарів і природників. Ювилей та Зїзд відбулися при участи 120 лікарів у другій половині квітня м. р.

Виділ Товариства перевів розподіл праці — творенням комісій, що їх в діловому році працювало 9, а саме: зїздова, редакційна, кооператив, відчитова, організаційна, станових справ, суспільної опіки, звязку з Медичною Громадою та забавова.

Товариство обєднює в діловім році 304 звичайних членів та 18 членів кореспондентів — разом 322 членів. Все ще 20—25 прц. українських лікарів не розуміє ваги станової організації ні для себе, ні вартости організованої праці для народу.

НАУКОВА ПРАЦЯ.

Праця членів скупчувалася перш за все у науковій ділянці. Оригінальні (лябораторні та досвідні) наукові праці виголошено на Зїзді та друковано у власнім органі Товариства „Лікарський Вісник“. Окрім Зїзду праця ішла у щотижневих сходинах, що їх було 36, на яких виголошено разом 46 відчитів рефератів, демонстрацій з таких ділянок: хірургії 10, інтерни 4, педіятрії 2, гінекольогії 2, дерматольогії 2, бактеріольогії 2, невропатології 2, аналітики 3, дентистики 1, загальних 1, звітів з Лікарської Палати 5. Учасників на сходинах було 12—35. „Лікарський Вісник“ виходить правильно 4 рази у рік, а від нового року 1936 виходитиме як двомісячник. В діловому році у перше признано та роздано конкурсову нагороду для вшанування памяти бл. п. д-ра Курілі, за три наукові праці. Першу: Д-р Т. Е. Бурачинський: „Лікар практик у боротьбі з пістряком“, другу: Д-р Я. Малис: „Про апендицит“, третю: Д-р Р. Сліпий: „Боротьба організму з туберкульозою“. Конкурс розписаний вже й на цей 1936 рік.

ГРОМАДСЬКА ПРАЦЯ.

Члени Товариства у праці не оминали майже ні одної ділянки конструктивної праці зорганізованого громадянства. Працювали вони у верхівках Р. Школи, Просвіти, Католицької Акції, Сокола, Відродження, Львівської Філії Тов. Опіки над молоддю, Захоронки, Вакаційних Осель. Львина частина праці лежала на лікарях в Українськім Гигієнічнім Товаристві, що улаштувало цілу низку гигієнічних виставок, виголосило численні виклади від Самбора до Миколаїв. Члени Товариства дали почин до оснування в Укр. Гигієнічнім Товаристві — Секції Суспільної Опіки, що як окрема установа не могла втриматися.

Гордістю українського лікарського світа є постійна, вперта праця в напрямку викінчення будинку й урухомлення українського шпиталю у Львові. У діловому році відкрили там два віддіи: невропатологічний та аналітичний. На ювилейних зборах ухвалили заклик до загалу українських лікарів поспішити Комітетові будови шпиталю на поміч енергійною збірковою акцією та організуванням збіркових комітетів. Заклик підхопили українські лікарі — найкраще вивязалися у цій справі українські лікарі в ЧСР — рішаючи зібрати відповідну суму гроша. Частину її вже переслали. В краю досі — лише д-р Тома Воробець у Теребовлі зумів зорганізувати збірковий комітет з представників усіх установ в повіті.

Крім праці у верхівках установ працювали українські лікарі, як шкільні лікарі у школах Р. Школи у Львові та всіх повітах, в дитячих садках, вакаційних оселях на підготовчих курсах для провідниць дитячих садків, господинських курсах Сільського Господаря та Союзу Українок і у І-ім Педагогічнім Конгресі Р. Школи у Львові.

СТАНОВІ СПРАВИ.

Виділ боронив станових справ членів через близький звязок з Українською Парляментар-

рух. Всюди йде наукова та організаційна праця, однак докладчики з другого боку підчеркнули дуже небажаний обяв інерції деяких товариств у краю. Докладчики висловили згідно побажання до нового Виділу вжити заходів, щоб розбудити зацікавлення та охоту товариств до праці на всіх ділянках організованого життя та в осередках філій.

НОВИЙ ВИДІЛ.

Збори вибрали однодушно головою Товариства д-ра **Максима Музику. Новий Виділ уконституувався в той спосіб: заст. голови: д-р В. Щуровський, секретар: д-р О. Філяс, скарбник: д-р В. Кашубинський, бібліотекар: д-р Я. Малис, господар: д-р Ст. Коренець, члени: д-р Б. Макарушка, д-р В. Лаврівський.**

Князь Штаремберґ у архикнязя Оттона?

Австрія між Габсбурґами і Малою Антантою.

ЛЬОНДОН, 1. 2. ПАТ. Австрійське посольство заперечило вісткам, буцімто кн. Штаремберг виїхав до Бельгії, щоб стрінутися з архикнязем Оттоном. У політичних колах припускають, що Штаремберг виїде в неділю до Парижа, а якщо опісля й відвідає Оттона, то хіба на те, щоб переконати його, що реставрація монархії в Австрії під цю пору неможлива. Англійські політики мали переконати Штаремберга, що перш за все слід оминати всякого невдоволення Малої Антанти, бо на ній найліпше оперти безпеку Австрії.

Нема ніякого японсько-німецького пакту.

ПАРИЖ, 1. 2. ПАТ. Японська амбасада катеґорично заперечувала чутки, немов то Японія підписала з Німеччиною загально-відпорний договір.

РІКИ, ДОРОГИ І КОМУНІКАЦІЯ.

Зміст промови пос. З. Пеленського, виголошеної дня 30. січня 1936 р. на буджетовій комісії при буджеті Міністерства Комунікації.

РЕГУЛЯЦІЯ РІК І ДОРОГИ.

При дебаті над буджетом Міністерства Комунікації, до котрого влучено бувше міністерство публичних робіт, іменем Української Парляментарної Репрезентації забрав голос **пос. З. Пеленський**, що обговорив конечність регуляції рік у полуднево-східних воєвідствах. Референт вказав на те, що всі дотеперішні праці щодо регуляції рік ведуться головно на Вислі та її допливах. Нема й згадки про регуляцію рік у Карпатах. Відомою річю є, що щороку східно-карпатські ріки виливають і забирають дорібок та землю бідного українського хлібороба. Нинішній реферат потвердив слова міністра Квятковського, що всякі інвестиції відбуваються лише на заході, що для сходу нема гроша. Отже не дивниця, що полудневі і східні воєвідства не лише не мають ніяких інвестицій, але в додатку води нищать їх маєток. Є конечною річю приступити до регуляції Білого й Чорного Черемошу, Пруту, Стрия і Дністра та забудування гірських потоків, бо кожної хвилини може прийти така повінь, як була на заході, що коштувала державу і все населення держави понад 100 міл. зол. По великій повені на заході прийшла негайним велика поміч. На сході бідні селяни по повені не мають звичайно ніякої допомоги. У нас робітник дешевий, дешеві фашини, отже невеликим коштом можнаб перевести регуляцію тих рік. Фонд праці платячи в мин. році за праці при дорогах мукою, мав великий успіх. Також Міністерство Комунікації має змогу в той спосіб поробити великі інвестиції, головно в горах. Ліпше дати за збіжа працю, як його експортувати і дуже часто до експорту доплачувати. Про стан наших доріг, здається, не треба тратити багато слів. Вони найгірші в Польщі. І рацію мав один з послів, коли казав, що у нас тому такі злі дороги, бо високі достойники в Варшави пояорожують по нашім терені в більшости літаками. Якби прийшлось їм ними бодай раз поїхати, то певно знайшлись би фонди на поправу цих доріг. П. міністер і референт згадали, що є випрацьований великий пятилітній інвестиційний плян у Польщі. Ближчих даних про це не маємо. Домагаємося, щоб цим пляном були обняті полудневі-східні і східні воєвідства. Українське населення має право домагатись інвестицій на своїх землях, а не лиш обовязок платити податки.

ЗАЛІЗНИЧІ ТАРИФИ.

Бесідник обговорює значіння залізничих тариф у господарському житті і їх вплив на ціни товарів. Уважає конечним, що залізничі тарифи мусять бути і для внутрішнього товарового обороту обнижені. Не вистане, що низькими тарифами є тарифи для експорту чи транзиту. Є конечна якнайбільша обнижка тариф для внутрішнього обороту зі сходу на захід, бо лише в цей спосіб можна запевнити хліборобам східних і полудневих воєвідств збут продуктів. Для прикладу наводить, що транспорт одного яйця з Тернопільщини до Варшави коштує півтора сотика — якеж це відношення до ціни на цей хліборобський продукт! Без обнижки тариф на хліборобські продукти не можна думати про піднесення хліборобства. Тому домагаємось якнайбільшої обнижки цих тариф

ДЛЯ УКРАЇНЦІВ НЕМА ПРАЦІ.

Дальше бесідник стверджує, що Міністерство Комунікації зуміло перевести повну чистку серед українців залізничих службовиків. У львівській Дирекції звільнено, або післано на емеритуру майже всіх українців як з Дирекції, так і з служби руху. Доходить до того, що звільнено також увесь нижчий дороговий персонал, і до праці на лініях спроваджують робітників зі заходу. Українець робітник не має права дістати праці на залізницях! Маємо факти, що на лінії Станиславів-Коломия вимагали переходу на латинський обряд. Референт ствердив, що залізниця потребує нових фахових інженірських сил, головно механіків. Стверджуємо, що всі подання молодих українців на службу полагоджують негативно. Не приймають українців до залізничої школи. Це стан фактичний. Така була дотеперішня політика Міністерства Комунікації супроти українців. Хочемо вірити, що новий п. міністер розгляне цю справу і признає право українцям до праці.

ЗАЛІЗНИЧІ ДОСТАВИ.

Українські ремісники і промисловці виключені від достав до залізниць, не зважаючи на те, що складають найнижчі оферти і є знаними добрими фірмами. При оферуванні задержують їх вадіюм як найнижчих оферентів, одначе виконання праці вони не дістають. Що це значить? Чи український ремісник і промисловець має платити лише високі податки, а не має права дістати праці? Новий п. міністер повинен зглянути в цю поведінку львівської Дирекції залізниць супроти українців.

ЗНОВУ ГУЦУЛЬЩИНА.

Членам комісії роздали пропагандовий матеріял туристики в Польщі. Є проспекти туристики для сходу і заходу, є й Гуцульщина. І щож за диво! В цім проспекті пишеться, що Карпати „замешкале од векуф пшез племя гуцулуф". Яким правом дозволяє собі це видавництво Міністерства Комунікації ображувати наших гуцулів? Вони не є якесь племя, а свідомий український нарід. Чому не пишуть у проспекті Закопаного чи Татр, що там мешкає „племе гуралі"? Застерігаємося проти цього як найенергічніше, щоб Міністерство Комунікації робило політику ділення нас на племена. Не менше цікаві проспекти в німецькій, англійській і французькій мові, де, пишучи про населення Польщі, не згадується взагалі про українців, а про „куявяка" і „коломийку" пишеться так, якби вони були одно обіч другого. Чи уважаєте, панове, за потрібне скривати перед світом, що в Польщі живе український нарід? Направду дивна і незрозуміла політика. Також рішуче застерігаємося проти всяких дефіцитових імпрез на Гуцульщині. Ті гроші ліпше видати на потрібні для Гуцульщини справи, от хочби дороги. Шкода всякого труду і гроша, бо гуцула ніхто не зможе спольщити. Він був, є і буде українцем.

ЗАЛІЗНИЧІ НАПИСИ.

Їдучи поїздом по наших територіях, знайдете у вагонах написи у французькій, німецькій, а то й румунській мові, лише не в українській. Нема теж написів в українській мові на залізничих стаціях. Залізниці — цеж підприємство, і воно мусить памятати, на яких територіях воно працює. Міністерство Комунікації не хоче знати, що українці мають право домагатись на своїх територіях написів в українській мові. У сусідній Чехословаччині, на Закарпатті, написи на залізниці в українській мові. Є в Чехословаччині написи на мадярській території по мадярськи, на німецькій — по німецьки. Чому в Польщі на території, що її замешкують українці, нема написів в українській мові? Дотепер на деяких стаціях видніють ще зле затерті українські написи з передвоєнних часів. Український громадянин, український подорожний домагається, щоб усі написи на залізницях і на стаціях були також і в українській мові.

В дискусії забрав голос польський посол зі Самбора п. Еккерт, що обурювався на домагання українців до Міністерства Комунікації. Цьому послові дав коротку, рішучу відповідь пос. **Целевич** при фактичних спростуваннях, кажучи, що хоч пос. Еккерт застерігається, що не є ендеком, але з кожного його слова вичувається його „народове наставєне" до українського народу.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ І ЕМІҐРАЦІЯ.

ВАШИНГТОН, 1. 2. ПАТ. Федеральний комісар для справ іміграції та натуралізації домагається, щоб уряд розширив систему видалювання чужинців, що поповнили проступки, за які примусове видалення з держави дотепер не передбачене.

При тій нагоді подає він декілька цікавих цифер: Минулого року більше чужинців виїхало зі Злучених Держав, ніж туди приїхало. Примусово видалив уряд 8.319 чужинців, що допустилися злочинів, а 7.978 чужинцям, що перебували у Злучених Державах, дозволили виїхати добровільно. Крім того виїхало 38.834 осіб, що не мають американського громадянства. Дозвіл на в'їзд одержало 34.956 чужинців. Разом живе в Злучених Державах 4,922.000 чужинців: 131.378 з них домагаються натуралізації.

ЗА ЗМІНОЮ ПОДРУЖОГО ЗАКОНУ.

ВАРШАВА, 1. 2. ПАТ. Вчора радила сеатська буджетова комісія над преліміпаром буджету міністерства справедливости, який реферував сен. Терліковський. По рефераті розвинулася оживлена дискусія, в якій між іншим підкреслювали, що вже нарешті слід покінчити з жирардівською аферою. При обговоренні положення вязнів виринув проєкт, щоби вязні працювали в деяких районах при меліорації або, щоби створено табори праці для вязнів. Промовці домагалися теж швидкого поладнання подружого закону у Польщі.

Вияснення давав мін. Міхаловський. Чергове засідання відбудеться 4. лютого ц. р.

„СОВІТСЬКА БАЗА В ПОХОДІ НА ЗАХІД".
Фінський часопис про чеську меншину та закордонну політику.

ГЕЛЬЗІНКІ, 1. 2. ПАТ. Покликуючися на меморіял деяких словацьких організацій, які жаліються на те, що Прага стала базою большевицької мілітарної пропаганди, фінський щоденник „Аян Суукте" пише м. ін.: „Чехословацька держава теоретично визнає демократичні ідеї, але на ділі стала найсумнішим прикладом гноблення національних меншин. Чехословаччина є також небезпечною для европейського миру. Відколи заключила вона аліянс з Совітами стала базою большевиків у їхньому поході на захід... М. ін. чехи збудували низку летунських майданів для большевиків. Якщоб і Румунія приступила до совітсько-чеського союзу, дорога до серця Европи стоялаб отворена для большевиків.

СИН ТРОЦЬКОГО УВЯЗНЕНИЙ?

НЮ ЙОРК, 1. 2. ПАТ. Жінка Троцького, що живе у Норвегії, просить американську суспільність, щоб помогла синові та невістці, яких большевики мобуть увязнили, реагуючи так на діяльність Троцького за кордоном.

ДЛЯ ВЛЕКШЕННЯ ІМІҐРАЦІЇ ЖИДАМ.

ВАШИНГТОН, 1. 2. ПАТ. Сенатор з Юти, Уіллем Кінг, виголосив в сенаті промову, де домагається злагіднення іміграційного закону, щоб уможливити в'їзд німецьким жидам.

—o—

ВУЛЬКАН ВІДЗИВАЄТЬСЯ.

НЕАПОЛЬ, 1. 2. ПАТ. Вулькан Стромболі на Ліпарійських островах (на північ від Сицилії) вибух, але не спричинив ніяких шкід.

—o—

БОЛЬШЕВИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В МАНДЖУРІЇ.

ТОКІО, 1. 2. ПАТ. На основі комунікату головної кватири квантунської армії стверджує агенція „Домеі", що недавній бунт манджурської прикордонної сторожі був без сумніву наслідком большевицької агітації. Стверджують це найдені при вбитих бунтівниках предмети совітського походження.

НЕСПОКОЇ В КАТАЛЬОНІЇ.

МАДРИД, 1. 2. ПАТ. Сепаратистично настроєні студенти університету в Барсельоні напали на кольпортерів еспанських часописів; в бійці було 4 ранених.

СМЕРТЬ ЯПОНСЬКОГО МІНІСТРА.

ТОКІО, 1. 2. ПАТ. Помер від серцевого удару міністер освіти Мацуда, один із провідників партії Мінсеіто, що тепер є при владі. Супроти недалеких виборів, це для згаданої партії дійма юча втрата.

Полекші для нових будинків.

Нові будинки і надбудовані або добудовані старі будинки звільнені від оплати податків від нерухомостей на 15 років на основі трьох відмінних законів. Першим був закон з 1922 р., другим розпорядок президента з 1930 р. і вкінці закон з 1933 р. При звільнюванні від податків скарбовими урядами виринали великі труднощі, головно щодо речинця, до якого слід внести подання. Сумніви в цій справі вияснило міністерство скарбу обіжником з 16. січня ц. р., яке оголошено в 2-ім числі урядового „Дениика" міністерства скарбу з 1936 р. Згідно з цим вияснениям нові будинки, добудовані і надбудовані частини у **старих будинках по дні 1. січня 1922 р.**, в яких замешкали вже перед днем 16. січня 1930 р., звільнені від податків без складання спеціяльних подань. Власники нових домів, надбудованих і добудованих частин, обовязані лише предложити скарбовим урядам посвідки міської або сільської управи. В посвідці треба подати дату, коли закінчено будову і дату від коли будинок передали до вжитку. Якщо скарбовий уряд виміряв уже податок від тих будинків, слід внести відклик і податок скасують. Якщо до означеного речинця не внесеться відклику, тоді директор скарбової палати може дарувати припізнення.

Якщо нові будинки, надбудовані або добудовані частини старих будинків передано до вжитку бодай частинно **по дні 16. вересня 1930 р., але перед днем 1. квітня 1933 р.**, скарбові уряди признають звільнення від податку на 15 років після внесення подання і то без огляду на час, коли таке подання внесуть. До такого подання слід долучити дозвіл на будову, затверджений плян будови і посвідку міської або сільської управи. У посвідці треба ствердити, що будинок є новий або що частина старого будинку є добудована або надбудована. Крім того в посвідці слід подати дату, від коли бодай частинно будинок передали до вжитку. Власники нових партерових будинків по селах не потребують подавати затвердженого пляну будови і дозволу на користування будинком.

Зате власники нових будинків, надбудованих або добудованих частин, які передано до вжитку **по дні 1. квітня 1933 р.** повинні внести подання до 60 днів після передання до вжитку і долучити вище згадані документи. Подання, які власники внесли до кінця 1934 р., вважається внесеними в означеному речинці.

Якщо власники внесли подання по означенім речинці тоді скарбові уряди виміряють податок від нерухомостей за час від якого передано до вжитку до чергового чвертьрічча після внесення подання.

Звільнення від податку від нерухомостей на 15 років обчислюється від дати, коли бодай частинно передано до вжитку нові будинки, надбудовані або добудовані частини старого будинку.

Слід додати, що подання про звільнення від податку від нерухомостей слід внести незалежно від подань про звільнення від доходового податку.

З життя Волині.

НЕ МОЖУТЬ ЗАСПОКОЇТИСЬ.

Вже 2 місяці минуло, як у Кремянці почали відправляти в Чеснохрестній церкві Службу Божу українською мовою. На кожній відправі буває стільки людей, що вони не можуть поміститись у церкві. Однак вороги відродження української православної Церкви до цієї пори ніяк не можуть заспокоїтись. Спочатку парохіяльного священника протоєрея Васькевича лякали тим, що його парохіяни після першої-ж Служби Божої українською мовою скинуть його з церковних сходів і замкнуть перед ним церкву. Це не сталося, не дивлячись на шалену агітацію прихильників славянської відправи. Тоді стали залякувати хористів, що, коли вони будуть співати в церкві по-українськи, то поліція до них буде чіплятися, як до політично-непевних. Але й це не помагає. Дійшло до того, що на лекціях православної релігії у першій вселюдній школі у Кремянці законовчитель о. Ковалевський на запит учнів, чи можна ходити до Чеснохрестної церкви, відповів, що він забороняє учням ходити туди, де правлять Службу Божу в такій мові, в якій лаються на ринку!! Вкінці темні духи поширюють серед народу чутки, що причиною хороби архиепископа Олексія є кара Божа за те, що він не противиться впровадженню української мови до церкви.

Але вся ця агітація не помагає. Вона лише більше обєднує прихильників українізації православної Церкви і загартовує їх до дальшої та успішної боротьби.

ВІДЛОЖЕННЯ ВОЛИНСЬКОГО ЕПАРХІЯЛЬНОГО ЗЇЗДУ.

У днях 24 і 25 січня мав відбутись у Кремянці Епархіяльний Зїзд волинського православного духовенства, але в звязку з недугою волинського архиепископа Олексія Громадського, зїзд відложили до часу його виздоровлення.

У ПОЧАЄВІ НЕ ХОТЯТЬ МОЛИТИСЬ ЗА Т. ШЕВЧЕНКА.

У Почаєві для вшанування дня 75 роковин смерти Т. Шевченка зорганізовано громадський комітет, який між іншим звернувся до намісника Почаївської Лаври о. архимандрита Пантелеймона з проханням дозволити в день смерти Шевченка відправити у Лаврі парастас українською мовою; однак на своє здивування дістали категоричну заборону. Тоді Комітет звернувся про це з листом до митрополита Дениса у Варшаві, але ніякої відповіди не дістав і напевне не дістане, бо в Почаївській Лаврі міцно ще тримається московська чорна сотня, яка не може ще відмовитись від думки, що „здесь русский дух, здесь Руссю пахне"...

Сам намісник о. Пантелеймон тому і став на чолі Лаври, що він завзятий навпів інтелігентний москвофіл. О. архимандрит Пантелеймон родом з Галичини, отже перекінчик; прийшов молодим хлопцем до Лаври і на своє щастя, став служкою у митрополита Дениса, коли він приїзджав до Почаєва. Відтоді почалась його блискуча кар'єра. Для ока людського о. Пантелеймон записався вільним слухачем варшавської теольогії і після того відразу зайняв пост намісника Лаври, як свого рода найвірніший слуга митрополита. Чи в нормальних умовинах міг би він рахувати на таке високе становище? Шож для нього значить геній України, Т. Шевченко!

ЯЛИНКА.

Рік-річно „Союз Українок" уладжує в Кремянці для українських дітей ялинку з подарунками. І цього року 14 січня відбулася ялинка, котра зібрала більш 300 дітей, які весело бавилися.

19 січня філія Українського Добродійного Т-ва уладила в салі палати кн. Вишневецьких у Вишнівці ялинку для бідних дітей. Дітей зібралося коло 500; всі вони дістали подарунки від діда Мороза, нагодували їх і забавляли кілька годин іграми, забавами, співами, музикою і танцями. Тою першою прилюдною імпрезою недавно заснована філія придбала собі серед місцевого населення прихильність Управа філії замірає організувати дожив'ювання бідних школярів місцевих шкіл. Філія має власну домівку з читальнею, аматорський гурток, хор і орхестру.

ЗНОВУ ПОВСТАННЯ В АБІСИНІЇ?

Агенція Стефані повідомляє: Від учора кружляють в абісинській столиці алярмуючі поголоски, що в південній частині Абісинії вибухла військова револьта. Повстання захоплює чимраз ширші круги абіс. армії. Причиною револьти — невдачі на півд. фронті та жахливі гігієнічні умовини. Вістку італійської офіційної агенції слід приняти з резервою.

СИТУАЦІЯ В ЄГИПТІ.

КАЇРО, 1. 2. ПАТ. В Каїрі створився безпартійний уряд під проводом Алі Магер Паші. За цим урядом стоїть обєднання кількох партій. Створення кабінету вплинуло дещо на відпруження політичної атмосфери. Дня 15. лютого зачнуться египетсько-англійські переговори. Премієр Алі Магер Паша, в письмі до короля підкреслює, що начальним обовязком буде втримати національну єдність. В переговорах, що їх підготовлюється, обговорюватимуть передовсім справу військових взаємин між Египтом і Вел. Британією, рівночасно видвигнуть справу комунікаційних ліній. Коли ці дві справи поладнають, тоді зчерги можна буде в дискусії перейти на дальші теми, а саме: 1) капітуляції, 2) участи Англії в адміністрації і поліції, 3) вступ Египту до Ліги Націй, 4) режім в англійсько-египетськім Судані.

Згідно з опінією достовірних політичних кругів, перед новими виборами не підпишуть ніодного договору.

В Олександрії слухачі всіх шкіл рішили зачати ген. страйк. Поліція розігнала три маніфестації студентів.

ҐАНҐСТЕРИ ЗАХОПИЛИ РАДІОСТАЦІЮ В ШИКАҐО

До Льондону надійшли такі вістки: Американські ґанґстери захопили на кілька хвилин у пятницю 31. січня ц. р. вечором головну радіостацію в Шікаго. До студії радіостанції прийшло в год. 7-ій вечором 4-ох ґанґстерів з автоматичними револьверами, приклали спікерові револьвер до грудей і не кажучи ні слова, вручили йому картку такого змісту, яку спікер мусів відчитати перед мікрофоном: Джордж, утікай негайно з міста. Твою адресу знають. Утікай, бо кожної хвилини поліція впаде на твій слід. Зміст цієї карточки спікер мусів повторити кілька разів. Щойно коли один з інжинірів студії зорієнтувався в чому діло, вилучив антену. Тимчасом бандити покинули радіостацію і відстрілюючись, вскочили до самоходу та втікли. Як опісля виявилося ця вістка відносилася до відомого бандита Джорджа Бльоді, за яким поліція шукала від кількох тижнів і який скривався на передмісті Шікаґа. Бандит порозумівався зі своїми товаришами при допомозі тайної радіостації. Поліція викрила цю радіостацію і таким чином довідалася, де скривається бандит. Негайна облава поліції була безуспішна, бо на алярм радіостації бандит утік.

КОМУНІЗМ ПІД ОСУДОМ ФРАНЦУСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

ПАРИЖ, 1. 2. ПАТ. У своєму вчорашньому експозе обіцяв Сарро попирати Лігу Націй, змагаючи до закінчення абісинської війни, а у внутрішній політиці — боронити республиканського устрою. В дискусії посол Льоран заатакував совітофільську політику і висловив думку, що „політика народнього поєднання є неможлива з участю членів соціялістичного інтернаціоналу". Франклін Буйон добачує у складі теперішнього уряду першу перемогу нар. фронту над національним. Зорганізували її в трьох четвертих закордонні елементи, користуючися зрадою уміркованих елементів і лагідністю радикалів". І комуністи заатакували Сарро за те, що доте пер солідаризувався з Лявалем.

ПО СМЕРТИ КОНДИЛІСА.

АТЕНИ, 1. 2. ПАТ. Багато вищих офіцирів приклонників помершого генерала Кондиліса висказує побоювання, що тією смертю покористуються сторонники Венізельоса, щоб повернути на становище до армії. У відповідь на це офіцири, що брали участь в березневій революції мин. року, не мають наміру вертатися до армії.

Смерть ген. Кондиліса є досить таємнича. Є вістка, що ген. Кондиліс помер на аневризм серця підчас розмови з послом Меркурісом.

—o—

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

Італ. посол доручив египетському урядові нову ноту з протестом проти санкцій. Египет приєднався до санкцій, не будучи до того обовязаний.

Імянини президента Польщі.

В суботу 1. лютого ц. р. у дні імянин президента Мосьціцького духовенство відправило богослуження в цілій Галичині. На богослуженнях були присутні представники цивільної та військової влади, шкільна молодь і т. д. У Львові духовенство відправило богослуження в год. 9. рано в усіх костелах, церквах і святинях. У св. Юрі був присутний на богослуженні з воєвідства нач. Касьцєвський, делегація старшин і підстаршин, у римо-католицькій катедрі був присутний віцевоєвода Кохїнський, командант корпусу ген. Литвинович з вищими старшинами, представники всіх урядів, делегації організацій і товариств. У вірменській катедрі від воєвідства був нач. Теннерський, у православній церкві радн. Тилько. По школах після богослужень відбулися обходи й гутірки. (Аг. Всхуд.).

НЕПЕВНЕ ПОЛОЖЕННЯ У ГРЕЦІЇ.

Проти повороту повстанців до війська.

АТЕНИ, 1. 2. ПАТ. У військових колах панував учора великий рух. Відбулася нарада вищих старшин летунства, піхоти і маринарки. На нарадах виступали рішуче проти повороту старшин до війська, яких усунули в березні 1935 за участь у повстанні. Кажуть, що уряд Демерціса хоче поладнати справу повороту усуних старшин до війська ще перед сходинами парляменту. Уряд звернувся до обох більших партій з пропозицією, щоби залишили йому вільну руку і довіряли його безсторонності. Уряд Демерціса залишиться при владі до першого засідання парляменту щойно тоді, коли венізелісти та їх противники залишать йому повну свободу у вирішенні справи повороту старшин. Прем. Демерціс піддався операції ока. Його обовязки міністра закордонних справ виконуватиме міністер летунства.

—o—

АНҐЛІЙСЬКА ЖАЛОБА.

Консеквентний лібералізм англійського короля.

ЛЬОНДОН, 1. 2. ПАТ. Едвард VIII. уважає, що підчас жалоби можуть відбуватися офіційні прийняття як також імпрези харитативного і пропаґандивного характеру.

—o—

МЕКДОНАЛЬДА ВИБРАЛИ ПОСЛОМ.

ЛЬОНДОН, 1. 2. ПАТ. Офіційні вислідн виборів до палати громад у шотляндських університетах оголосять щойно в понеділок. Одначе вже тепер знають, що Рамзей Мекдональд вийшов послом великою більшістю голосів.

НЕВДАЛА ВТЕЧА ЗІНОВЄВА.

З Москви повідомляють, що до Еривaню на півд. Кавказі прийшла вістка, що Зіновев, який є на засланні недалеко того міста, приготовлявся до втечі до Персії. Помагали Зіновеву при тому два службовці ГПУ, яких були призначили пильнувати його. Як відомо, Зіновєва в звязку з убивством Кірова засудили були на заслання на Сибірі, та тому, що Зіновев хорий на легені, дозволили йому перенестися на Кавказ.

АРЕШТУВАЛИ ШПИГУНІВ НА ЛИТВІ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 1. 2. ПАТ. У Волкомирі поліція арештувала Леопольда Бормана під закидом шпигунства. При ревізії поліція ствердила, що Борман зумів уже передати сусідній державі вістки про озброєння і склад литовської армії.

НОВИЙ ГОЛОВА ІНДІЙСЬКОГО КОНҐРЕСУ.

НЮ ДЕЛЬҐІ, 1. 2. ПАТ. Головою конґресу вибрали п. Пандіт Джавагарляль Негру, що вже 5 разів був увязнений. Уважають його наслідником Ґандія.

ҐІТЛЄРІВСЬКІ РОКОВИНИ.

В Берліні в треті роковини нац. соціялізму відбувся похід 25.000 пробоєвиків перед Гітлєром.

НОВІ ТРАНСПОРТИ ВІЙСЬКА ДО АФРИКИ.

НЕАПОЛЬ, 1. 2. ПАТ. З Неаполю відїхало до Східної Африки 6.000 вояків 8 полку саперів з Риму.

З дороги життя.

Погуляєм на вдови і сироти!

Привіяла мені оноді пошта на столик письмо і не можу вдержати себе, щоб на нього не відгукнутися.

Комітет допомоги вдовам і сиротам по священиках уладжує у вівторок 4. лютого в салях театру Ріжнородностей, Народнього Дому й „Української Бесіди“ традиційний вечір при участи відомих у Львові співаків-солістів і хору „Евгена“. Багата і ріжнородна програма, в яку входять музичні продукції, рецитації і т. д. Але про це довідаєтеся деінде. Одно лиш зраджу, що після вечора відбудуться танці, а булаву танкового отамана матиме в руках проф. Павло Зимак.

Та й про що інше.

Чи чули ви що про комітет допомоги вдовам і сиротам по священиках? Чи чули ви щонебудь про незавидну долю такої вдови чи сироти?

Ще малим хлопцем ставив я собі питання, чи є більше видідичена й упосліджена катеґорія людей, як ті вдови й сироти? Пригадую собі, що моя мама, вдова по священику з Поділля, мала колись пять ґульденів місячної платні і пятеро дітей посилала до школи.

Отже вивінування вдови слабше, як по вояцькому чи державному слузі.

Здавалось би, Богом, людьми, урядом і громадянством забуті ці вдови.

І ось серед них самих зродився гарний почин самооборони й допомоги в чорній годині. Львівські жінки священиків заснували перед якими десятьма роками комітет. Не зважаючи на важкі часи та умовини, комітет цей вже придбав камяницю (правда, ще поважно обтяжену!) при вулиці Шептицьких, де вже сьогодні найшло безплатний захист вісім вдовиць та одна сирота. Та дні щораз тяжчі. Провінція зовсім замовкла, не відгукується. Впливають жертви вже лиш від львівського духовенства.

Якби так львівське громадянство спромоглося на гарний жест і явилося у вівторок на вечорі бодай так, як на „Запорожці за Дунаєм“! І салі найкращі, і програма добірна, і забава певна, і ціль високошляхотна.

Допоможіть важкій долі нашої вдовиці і сироти!

Пригадайте сторінки Кобринської, що ту долю знала і змалювала її в чудовій картині від гірких переживань аж до драстичної приповідки, якто „попові дзвонять — а попадю з села гонять“...

Отже у вівторок увесь Львів у салі театру Ріжнородностей. І до побачення!

Тиберій Горобець.

Жахливе положення хліборобства.

Нарада над буджетом міністерства хліборобства.

ВАРШАВА, 1. 2. ПАТ. Нині соймова буджетова комісія радила цілий день над буджетом міністерства хліборобства при виповненій салі нарад послами. Тяжке положення хліборобства зясував у кількагодинній промові референт буджету пос. Камінський, обговорив поодинокі позиції буджету і діяльність міністерства та висунув цілу низку домагань. Звернув увагу, що загальна вартість вивозу зменшилась з 1,500.000 зол. у 1931 р. до 492,000.000 у 1934 і 1935 р. Привіз хліборобських продуктів зменшився майже на 8 відсотків. Референт висловився за дальшим обмеженням привозу і піддержкою краєвої продукції. Необхідно теж управильнити внутрішній ринок. Справа залізничої тарифи грає теж велику ролю у хліборобстві. Обнижка тарифи змінила дещо на краще, але хліборобство домагається дальшої обнижки. Закони про віддовження хліборобства не сповнили своєї ролі головно щодо приватного довгоречинцевого та облігаційного меліораційного кредиту. Хліборобство має право до зиску. Тому не можна вважати боротьби з картелями скінченою. Від монополів хліборобство домагається теж уступок. Ширше референт обговорив лісові справи. З державних лісів скарб мав доходу 23,162.000 зол., з чого 16 міліонів зол. вплачено готівкою, решта деревом для повени і на будову знищених мостів. На цей рік референт за згодою уряду підвищив вплати з лісів на 3 міліони золотих себто до 27 міліонів золотих. Референт звернув увагу на швидку ліквідацію приватних лісів у Польщі, обговорив меліораційні справи та домагався обнижки цін за землю. Вкінці висловив надію, що міністерство хліборобства з хліборобськими організаціями матиме вирішний вплив на господарську політику у Польщі.

Велика перемога абісинців.

АДІС-АБЕБА, 1. 2. ПАТ. Абісинська головна кватира з Дессіє повідомляє про повну перемогу, яку вважає найбільшою від початку війни. В битві, що покінчилася вчора, мали абісинці знищити зовсім армію ген. Діяманті разом зі славною фашистівською бриґадою „28. жовтня“ та забрати до сотки бранців і багату воєнну добичу.

Стан італійської армії.

ПАРИЖ, 1. 2. ПАТ. Спеціяльний висланник аґенції Аваса, що обіздив італійські позиції, ділиться осьякими враженнями: Моральний та фізичний стан війська дуже добрий. Італійські оборонні лінії роблять враження нездобутих: на крилах мають малі форти, між ними пасіки з кільчастого дроту, а стежі держать ворога під такою сильною обсервацією, що несподіваний напад неможливий.

Враження кореспондентів — як бачимо з попередньої вістки — часом доволі субєктивні.

Французький парлямент перед дразливим питанням.

ПАРИЖ, 1. 2. ПАТ. У вівторок займеться палата послів проектом зміни виборчої ординації, а 11 лютого ратифікацією франко-совітського тексту.

НОВИНКИ.

— **Комітет допомоги вдовам і сиротам по священиках** пригадує, що Традиційний Вечір відбудеться вже 4 лютня ц. р. і подає з приємністю до відома, що в концертовій частині (побіч оголошеної програми) виступить знаний молодий челіст Івасько Барвінський з Вп. п. Наталією Барвінською при фортепіяні. Запрошення можна ще відібрати у крамниці „Достави“, вул. Руська 20, від 5—7 год. вечором. 986

— **Засідання Комісії Мови при Н. Т. Ш.** відбудеться в понеділок, 3. лютого в 6 год. веч. у канцелярії т-ва. Бажана участь усіх україністів у дискусії над граматичною термінольоґією.

— **Знаменна конфіската.** Орган виленських консерватистів „Слово“ видав спеціяльне пропаґандове число з 26 м. м. Число сконфісковано за статтю Л. Прушинського „Траґедія українського народу“.

— **Коляди у Львові.** В неділю, 2. лютого ц. р., церкови і хори відспівають низку старовинних коляд у церквах: Св. Юра, Св. Спаса та Успення Пресв. Богородиці в год. 12, а в год. 11 в церкві Непороч. Зачаття Преч. Діви Марії при вул. Зиблікевича.

— **Традиційна просфора** відбудеться в неділю 2. ц. м. в тяких установах Львова: в монастирі СС. Василіянок при вул. Потоцького на дохід будови церкви (год. 5.30); в читальні „Просвіти" на Личакові при вул. Крупярській ч. 15 заходом усіх установ того передмістя (год. 6-э); у читальні „Просвіти" на Замарстинові при вул. Львівській ч. 56 (год. 5-а); у читальні „Просвіти" за Жовківським при вул. Мертина ч. 9; у читальні „Просвіти" в Знесінні Старому (год. 5-а); у Т-ві „Воля"; у Т-ві „Зоря", вул. Вірменська 25 (год. 12 впол.).

— **Заг. Збори Союзу Українських Купців і Промисловців** відбудуться в неділю 2 ц. м. у власній новій домівці при вул. Ґродзіцьких ч. 1, I. п. Початок в год. 10 передполуднем.

— **Вийшов на волю.** З Берези Картуської випустили на волю студента Степана Климишина, родом із Верхні пов. Калуш. В ізоляційному таборі держали його 4 і пів місяця.

— **3 проц. премієва позичка.** Сьогодні відбулося льосовання 3 проц. премієвої інвестиційної позички першої емісії. 200.000 зол. Серія 3317 облігація 11. 50.000 зол. Серія 10107 обл. 29. 25.000 зол. С. 10670 обл. 17. 10.000 зол. С. 6388 обл. 83. С. 6692 обл. 49. С. 5616 обл. 20, С. 19501 обл. 33, С. 258 обл. 33. 5.000 зол. Серія 1259 обл. 34, С. 3633 обл. 1, С. 3545 обл. 20, С. 4553 обл. 9, С. 12696 обл. 6, С. 18908 обл. 26, С. 19363 обл. 13, С. 21849 обл. 22, С. 22455 обл. 17, С. 22872 обл. 7. Крім того вильосовано 40 премій по 2.000 зол., 60 по 1.500, 350 по 500 і 750 по 300, разом 1.200 виграних на загальну суму 949.000 зол.

— **Черевний тиф** шириться в Тишівниці, Побуці і Труханові біля Сколього. Щоби припинити пошесть, всі три села відокремлено від інших.

— **Судові урядовці в одностроях.** Нижчі судові урядовці і прокуратори мають дістати однострої на основі нових зразків, яких рисунки оголошено у „Вістнику Законів". Однострої будуть темносірі мореного з жовтими гудзиками.

— **Святотатство.** В Серниках пов. Зборів дісталися злодії крізь вікно до церкви і забрали монстранцію, хрест, вишивані фелони і кілька зол. готівкою. Опісля знищили ціле нутро церкви, особливо вівтар і хоругви.

— **Стан засівів.** На основі звідомлень, які зібрав головний статистичний уряд, брак снігу в більшости воєвідств не вплинув відемно на стан засівів при одночасній недостачі морозів. Зате часта відлига спричинила в північно-східних воєвідствах надмірну вогкість або леди, які відбилися некорисно на озиминах. Одначе стан засівів у більшости воєвідств є добрий. Найкраще представляються засіви у воєвідствах південних і шлеському, найгірше у воєвідстві виленському, новогродському і поліському.

— **Краєва хроніка.** В лісі біля Рипна пов. Станиславів повісився ученик народньої школи з причини відрази до науки. — На купця Лейбу Берела, що вертався з Почаєва до Вишневця, напали коло села Комарина невідомі грабіжники і забрали йому коло 1.500 зол.

— **Душогубство і самогубство.** В Стоянові пов. Радехів 26-літній Василь Мавнюк тяжко ранив з револьверу Настю Писарчук, яка по дорозі до шпиталю померла. Опісля Мавнюк сам скінчив самогубством. Причиною трагедії двох молодих людей нещаслива любов.

— **Засудили дефравданта.** Рівенський окружний суд у Кремянці засудив техніка повітового відділу Бжозовського за грошеві зловживання при будові дороги Вишневець—Збараж на 3 роки вязниці і 5.000 зол. кари.

— **З Польщі.** В ЗУПУ викрито великі грошеві зловживання, наслідком чого арештовано одного урядовця. — На одній варшавській вулиці знайшли трупа незнаного мужчини, що вмер з голоду. — Варшавський маґістрат рішив розібрати 93 домів, що валяться зі старости, причому евакуовано 647 осіб. — Біля Книшина знайшли на дорозі тіло податкового секвестратора Влад. Дудзінського та його візника, яких хтось убив задля грабунку. — У Кракові арештовано бандитів Шидловського і Судера, що вбили в Ропчицях вистрілами з револьвера сторожа Мондригада. — В Ланцуті засуджено почтового урядовця Б. на 9 місяців вязниці за окрадання американських листів із долярів. — На дорозі до Кремпи Річицької пов. Тарнобжеґ убито 24-літню Фелицію Ґжибовську, що вертала здовж Сяну зі суду в Розвадові.

— **Кошти процесу Ставіського,** що тревав два місяці, обчислено офіціяльно на 1.157.981 франків і мають їх покрити засуджені особи. Одначе заможними між ними є тільки Ґебен, директор асекураційного т-ва „Конфіянс" і радикальний посол Гаре. Якщо ці кошти не дадуться стягнути, засуджені мусять їх відсидіти.

— **Японський підводний тунель.** Коли англійці і французи обмірковують уже цілі десятки літ проект тунелю попід канал Ля Манш, але його не виконують, Японія показалася більш енерґійною і приступає до будови першого підводного тунелю, що получить острови Гондо і Кіншім. Тунель буде три кільометри довгий, з цього півтора кільометра під водою. Буде складатися із сталево-бетонової рури з проміром 7,6 м.

— **Фільмові артисти вмирають молодо.** Дивне це явище пояснив директор здоровля в Льос Анджелес. Високу смертність серед фільмового артистичного світу він пояснив м. ін. розкішним життям, вибагливою поживою і недостаточним відпочинком. Все те впливає некорисно на серце й ослаблює відпорність організму. Крім Джона Ґільберта, що вмер недавно у віці 38 літ, слід згадати про таких визначних артистів, що в розмірно молодому віці розпрощалися зі світом, як Валентіно (31 літ), Джек Пікфорд (30 літ), Мебль Норманд (35 літ) і Уоллес Рейд (31 літ).

— **Сто смертних випадків денно.** Величезний самоходовий рух у Зл. Державах Півн. Америки спричинив торік 36.400 смертних випадків, отже майже сто випадків денно. Крім того 1.250.000 осіб ранило або потовкло. Кожний сотний американець став жертвою самоходової катастрофи. Впродовж останніх 15 літ утратило життя від самоходових випадків 388.000 людей. Отже число самоходових випадків є на 30 прц. більше від числа американців, що вмерли в останніх чотирьох війнах, в яких Зл. Держави брали участь.

— **Ріжні вістки.** Турецький уряд рішив замкнути австрійську християнську школу ім. св. Юрія у Стамбулі, тому що два учні цієї школи виявили бажання змінити магометанську віру на християнську. — Німецький суд у Галле засудив на кару смерти Анну Ґроше за участь у душегубстві. За таку саму провину засуджено 25-літню Авґусту Кель у Сарбрікен. — Японію навістила фаля сильних морозів, небуваних від 10 літ. Від великих снігових опадів склалося кілька залізничих катастроф. — В американській місцевости Скотсборо, стейт Алябама, згорів вязничний самохід, в якому находилося 20 муринів і 2 білі дозорці. Мурини згоріли, дозорці тяжко попеклися.

З театру.

МІСЬКИЙ ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ".

Треба щиро подякувати батьківському кружкові при філії української ґімназії у Львові, зокрема голові імпрезової секції п. Михайлові Таранькові за таку щасливу думку повторити для нашої молоді виставу „Запорожця за Дунаєм". Вистава ця відбулась 31. січня ц. р. в год. 16. при виповненій вщерть салі. Вступне слово про твір і автора сказав Степан Чарнецький.

Піднеслась занавіса і засяло ясне сонце зпоза хмар; усміхнулось до нас на мент так гарно оспіване Шевченком рідне село, хоч і перещіплене на задунайські левади. Здавалось, що справді несеться запах вишневих садочків, наші молоді і наймолодші вдячні глядачі та слухачі, розщебетані в антрактах мов ті хрущики над вишнями гудуть, а згодом заслухані у прегарний спів наших мистців, тихнуть і забувають, що дома вже матері їх з вечерею ждуть...

Бо молодь це не загірклі, життєвими злиднями прибиті люди, холодні і для ентузіязму неприступні, — молодь уміє щирою та сердечною безпосередністю втягати у свою душу всю красу без решт, щоб відтак свою потенціяльну енерґію переміняти в кінетичну в ідейних поривах.

І ця краса, що спливала вчора із сцени до серденць молодих слухачів може стати колись підставою творчих поривів, може і розбудить ... тичні таланти... І коли за 27 літ будуть святкувати 100-ліття прем'єри „Запорожця за Дунаєм" уже серед майбутнього багатства нашої музичної літератури — згадає хто вчорашню виставу як своє велике враження.

Ми ніколи не грішили завеликим пієтизмом для нашого минулого. Ми недоцінюємо вартости традиції у кожній ділянці нашого народнього життя, через що так багато гарних зусиль ... пропадає безслідно.

З великими труднощами стрічався ... історії „Запорожця за Дунаєм" З. Лисенка, ... історик Українського Театру Степан Чарнецький, коли ратували зпід пороху забуття такі культурні події. Кооператива „Українська Бесіда ... атр" з нагоди ювилейної вистави „Запорожця за Дунаєм" видала гарну програмку, яку за ... рацією вистави розхоплювала молодь. Відчитували підписи під знимками та питали родичів, хто такі артисти на ґруповій знимці з перед ... літ. Батьки пояснювали своїм дітям, що це тріо ... тодішнього українського театру і находили ... незабутнього Рубчака як Карася — тощо.

Інформації були фальшиві. Ґрупова знимка у програмці — це оперовий гурток „Львівського Бояна", що оснований перед 30 літами ставив з успіхом „Запорожця за Дунаєм" та інші ... оперети у Львові.

Найбільш заслуженим його основником і орґанізатором був його голова Йосиф Доманик, довголітній член і голова „Львівського Бояна". ... ні недуга не дає йому змоги дальше працювати, але не вільно нам забувати про сердечний, щирий і успішний його труд. (На знимці у II. ряді ... ший від ліва коло п. Марини Дроздовської. У першому ряді сидять бл. п. Л. Лопатинський (Карась), П. Бачинська (Одарка), п. Анна Ку... шельницька (Оксана), М. Волошин (Андрій), Султана співав п. Мартинець, Імама п. Т. Бачинський. У третьому ряді Т. Шухевич, Іван... В., Е. Форостина, Гладилович, З. Сушко, ... доня вчора так гарно заспівала „одаліску" ... сценою).

Отсе лишень для спростування хибної інформації — у звязку з колишніми виставами „Запорожця за Дунаєм". До оцінки „Запорожця за Дунаєм" хочу додати ще кілька завваг. ... архітектура взагалі не зносить усякого роду прибудівок і добудівок — то в цьому випадку вставка нового цілого акту (лібретто Р. Купчинського, музика С. Людкевича) — вийшла не лише ... удатно, але і з користю для цілости. Арієтта Карася і султана та їх дует у цьому новому ... вважаю під кожним оглядом (музика і слово) ... ки перлиною цілої опери. „Запорожець за Дунаєм" у теперішньому вигляді по мистецькій редакції цілости Ст. Людкевича ще довго буде ... мати у нашій оперовій літературі таке почесне місце як у німецькій „Циганський барон" Штравса.

Обсада головних партів у вчорашній виставі „Запорожця за Дунаєм" була дещо змінена. В ролі Одарки виступила знову п. *Марія Сокіл*. Можна сміло сказати, що це найкраща Одарка, яку ми колинебудь бачили на сцені нашого театру. Преґарний, хоч радше ліричний сопран ... Сокіл заяснів теж у драматичних моментах ... кучими акцентами. А коли додамо ще ... до подробиць обдуману гру і гарну адаптацію, ... тимемо зразково викінчену креацію. П. Сокіл ... ві найбільша наша оперова співачка, яка ... но як незрівняна Сальомея Крушельницька, гідно нас репрезентує перед світом.

Оксану співала п. *Леся Кривіцька*. Великого голосу тут партитура не вимагає, тимто ... тичний, ніжний і рівний голос п. Кривіцької ... шов тут дуже добре. А гра п. Кривіцької ... бре знана. Кожна поява її на сцені це ... дість для глядача і слухача. Такою щирою ... лодкою у жесті і слові може бути ... артистка тої міри, якою є Леся Кривіцька.

З чоловічих роль — Карася співав *І. Ро... новський*. Це ґідний партнер п. М. Сокіл. ... найкращих басів, які колинебудь появлялися ... львівській сцені, у грі дбайливий і точ... заокруглену, добре обдуману креацію ... ця. Коли зважити, що артист мусів ... серед важких своїх внутрішніх почувань ... смерть батька) то його розуміння ... обовязку заслугує на тим більшу пошану. ... справдились слова з „Паяців" „...Хоч серце ... скається болем — ти смійся..."

П. *Михайло Мартіні* у ролі султана ... усі вальори свого металічного голосу. Цим ... одягнув одежу так, що і зверхня сильвет... відала повазі слова і тону.

М. Голинського заступав у ролі Андрія *Балтарович*, молодий, таланови... ... мав теж ролю Ахмета і муєзина за сценою. ... останіх двох креаціях був далеко кр... ролі Андрія.

Панове *Сніжок*, *Ольський*, *Ганжа* і інші гарно достроїлись до цілости, як також члени балету львівської опери у танку одалісок.

Та серед усіх тих осіб, що при видатній помочі голови кооперативи „Український Театр" п. рад. Дрималика стільки потрудились коло ювилейної вистави „Запорожця за Дунаєм" найважнішою є особа, що репрезентувала музичний провід, а саме диригент *Антін Рудницький*. Відповідальність і тяжку працю диригента може зрозуміти лише той, хто колинебудь сам сповняв такі чинности. П. Рудницький вибивається серед наших музиків на одного з найбільш репрезентативних типів. Його всестороннїй музичний талант, як піяніста, композітора, диригента і вчителя промощує йому шлях у ширший світ. Крім цього має він іще організаційний хист, якого так часто і здебільша бракує найвизначнїшим музикам. Мав теж і це щастя стрінути на свому шляху ад астра таку знаменитну зірку першої величини у співочому всесвіті як Марія Сокіл.

Обоє вони не лиш в краю, але і за кордонами високо, гордо і сміло несуть прапор із гаслом: „Краса української музики".

Не диво, що на вчорашній виставі вдячна молодь улаштовуючи сердечну овацію виконавцям на сцені — запросила на оцену теж і диригента А. Рудницького як центральну особу цілого цього гарного монтажу та наділила його в доказ вдячности прегарними цвітами, на що цей, дуже добрий диригент, уповні заслужив.

Д-р Михайло Волошин.

✝ Посмертні згадки.

Юлія з Борисевичів Матюкова, вдова по бл. п. о. Вікторі, упокоїлась в Гуті Зеленій 25. січня ц. р., принявши Найсв. Тайни, проживши 74 літ. В. Їй П.

Андрій Тершаковець, адв. соліцитатор, б. хорунжий УСС, помер у Комарні дня 21 грудня 1935. Покійний уродився 1895 р. в Якимчицях коло Комарна. В 1914 році вступає у ряди УСС. Підчас боїв у Карпатах сильно перестуджується, що було причиною його довгої хороби і довело до передчасної смерти. По розвалі Австрії служив у Галицькій Армії і пережив з нею всі веселі й сумні хвилини. В 1920 році вернувся з армією УНР до Галичини. Похорони відбулися дня 22 грудня 1935 р. у Комарні. Покійний осиротив жінку і троє дітей. В. Й. П.!

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльоччків Р. Ш.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Опіка над сиротами. Поміщуючи перед кількома днями допис про приют „Пресв. Тройці", через неувагу не згадали ми про д-ра К. Воєвідку, який вже від кількох літ совісно сповняє в тому приюті лікарський нагляд. Д-р К. Воєвідка не лише виконує свою опіку зовсім безкорисно, але дуже часто дає даром і потрібні ліки.

Останні вистави „Заграви". В неділю 2. II. попол. повторює театр „Думу про Нечая", премієра якої відбулася з успіхом перед кількома днями, в вечором дає знамениту комедію „Гарно вшитий фрак".

ВІДГУКИ ДНЯ.

Малі рецензенти.

Вчора був шкільний „Запорожець". Себто: грали „Запорожця за Дунаєм" для школярів. На жаль, не міг я піти на цю виставу, не тільки, щоби побачити її в трохи зміненій обсаді, але й щоби приглянутись молодій публиці. Тому мушу обмежитись до оцінки одного й другого, яку передали мені діти, вернувшись до дому.

Отже перше:

Забагато було старшої публики.

— Як для шкіл, то для шкіл! — каже мені один малий рецензент. — Старші мали свої дві вистави, а ще й тепер було їх досить. Всі ліпші місця заняли. Передімною сиділа якась пані з таким чупром, що я тільки голови на сцені бачив.

Має рацію! Заплатив цілого золотого, а бачив тільки часть акторів...

— А ти чому не шукав за мною? — каже до нього знакома дівчинка. — Коло мене було вільне місце.

— Як я можу сідати на чуже крісло!? А нуж хтось прийде, або скажуть доплатити!?

Яке неймовірне почуття порядку та справедливости! Колиб так воно додержалося в школярикові до пізної старости. Але ні!... Відвичать...

— А якаж була вистава?

— Дуже гарна. Тільки Одарка била Карася неправдивим макогоном.

Це говорила дівчина і для мене її обурення зовсім зрозуміле. Як уже бити чоловіка, то добре, щоб памятав.

„Макогоном руки-ноги
Поламаю, будеш знать,
Ночувати у небоги,
Дома чом не ночувать"..

Ясно, що будуча жінка вимагала за те правдивого макогона.

— А султан мав чомусь черевики на високих запятках! — дивується хлопець, який не мав пані з великою фризурою перед собою і тому бачив цілого актора.

— Може так турки ходили!? — пояснює нерішучо другий.

— Йли дурний. А якжеж би козаки вбиралися в такі черевики!? Вониж нераз стягали з турків і одіння і взуття!

Мушу пояснити:

— Видно султан був малий ростом, а хотів бути вищий.

Вистарчає...

— Але буфет дорогий! Шклянка содової води 20 грошів. Ми з Іркою мали по пять, підходимо: скільки коштує чеколяда? — Золотого! А канапка? — 50 грошів. Рішаємось на шклянку води. Випила я половину, Ірка половину, а він каже двацять. А потім каже: Ах, правда, то шкільна вистава! Дайте десять...

— А ми — каже хлопець — зложилися з пятку і купили одну ліску андрута.

— По кількож ви складали?

— Хто кілько мав.

— А як ділили?

Подивився на мене здивовано.

— На пять частей.

— Рівно?

— Певно. Якже інакше?

Знову неймовірне! В старшім віці люди так не ділять. Стараються якнайменше дати грошей а потім ділять андрут на чотири рівні частини і на пяту... грубо більшу.

— А що вам найбільше подобалося?

— Все було гарно. І Одарка і Оксана і Карась і Ахмет А пані Одарка, то мала дуже гарний стрій...

Цим останнім реченням я незвичайно зрадів. Наші діти, видно, будуть відмічувати красу народньої ноші ліпше, як ми. Про стильовий убір Одарки не згадував ніодин старший рецензент.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

ЗАВДАННЯ С. Т. „УКРАЇНА" В НАЙБЛИЖЧІЙ БУДУЧЧИНІ.

Заходом Виділу С. Т. „Україна" відбувся дискусійний вечір у пятницю 31. січня п. р. в год. 6.50 вечором у салі „Міщанського Братства" при вул. Руській. На вступі голова Т-ва дир. Е. Нагірний згадав зворушливими словами про смерть грача „України" Микитина, який саме у пятницю пополудні помер. Це був один з кращих змагунів, молодий, надійний воротар, який виконував дуже совісно свої обовязки. Присутні вшанували Покійного повстанням з місць. Опісля п. Е. Чучман виголосив короткий реферат про історію та розвиток С. Т. „України", зокрема про діяльність Т-ва в останніх роках. Референт згадав, що Виділ „України" сплатив довги так, що перед новим Виділом і грачами „України" виринає властиво одно настирливе домагання: стати репрезентативною українською дружиною копаного мяча і вернутись до давніх добрих часів та форми з 1930 р.

В дискусії забирало голос кілька осіб. Засоби на розбудову спорт. дружин, забезпечення грачів та їх здоровля були головною темою дискусії. Дехто з промовців (п. Верхола, о. Бучацький) радив розбудувати чи пак оживити працю в усіх інших секціях „України", не тільки в секції копаного мяча і гаківки, далі старатись нав'язати звязок з У. С. С., щоб нарешті довести до якогось порозуміння в нашому спорті.

Всі ці й інші пекучі справи будуть напевно темою нарад Заг. Зборів С. Т. „Україна", які відбудуться в неділю 2. лютого п. р. в 10 год. рано в салі С.-Б.

——o——

Нові книжки й журнали.

PROF. MICHAEL HRUSCHEWSKYJ. SEIN LEBEN UND SEIN WIRKEN. Причинки до українознавства. Статті проф. д-ра Антона Пальме, доц. д-ра Бориса Крупницького, проф. д-ра Зенона Кузелі і розвідка М. Грушевського про схему „русскої" історії. Видання Українського Наук. Інституту. Берлін. III. зшиток. 1936. Стор. 48, 8°.

Понеділок, 3. лютого 1936.

Відень (506,8) 11.40 Сільська музика, 16.05 Солісти, **Братислава** (298,8) 17.15 Форт. Соната оп. 109. Бетовена, 19.30 19.30 Весела муз. авд., **Брно** (325,4) 21.00 „Виправа п. Бручика в XV. ст." оп. Яначека, **Кошиці** (259,1) 17.15 Циганська музика, 19.30 Спів, 20.25 Скрипковий концерт, **Прага** (470,2) 12.35, 16.10 Концерт, 17.40 Форт. ресітал, **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 18.30 Концерт, 21.45 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 20.00 Опера, **Берлін** (356,7) 17.00 Шопенові твори, 17.50 Пісні гамбурського моряка, 21.00 Розривковий концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.15 Вокальна авдиція, 14.00 Музика, 18.00 Форт. ресітал, 19.00 Берлінське повітря — розр. вечір, пісоньки, 22.30 Скрипка та фортепіян, **Мінхен** (405,4) 12.00 Концерт орх., 16.30 Солісти — спів, форт., **Будапешт** (549,1) 13.30 Концерт, 18.00 Циг. музика, 19.45 Лістів фестиваль (муз., спів), **Мілано** (368,6) 13.10 Концерт орх., 19.00 Легка музика, 20.35 Орг. ресітал, **Рим** (420,8) 17.15 Танк. музика, 20.35 Симф. концерт.

Вівторок, 4. лютого 1936.

Відень (506,8) 13.10 Концерт, 17.25 Солісти, 20.30 Вечір маршів і пісень, 22.10 Квартет, **Братислава** (298,8) 16.10 Концерт, 17.10 Скрипка, 19.50 Словацькі нар. пісні, 21.00 Оп. арії **Брно** (325,4) 18.30 Соломонові пісні, **Кошиці** (259,1) 17.00 Словно-муз. авд., 18.00 Для Закарпаття, 21.00 Пісні скандинавських народів, **Прага** (470,2) 12.35 Концерт орх., 15.30 Концерт квінтету, 17.20 Скрипка, 18.25 Пісні на тему давних індійських поем, 21.00 Пісні Форстера, **Париж** (1648) 17.00 Форт. ресітал, 21.35 „Ля Гавет де Монмартр", **Білгород** (437,3) 12.00 Рос. мельодії в супр. балалайк. орх., 19.30 Нар. пісні, 20.20 Симф. концерт., **Берлін** (356,7) 12.00 Концерт, 14.15 Легкий концерт капелі, 16.00 Мельодії в оп. „Бундер ум Марі", 17.00 Нім. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Балади Леве (Мелвінг бас), 19.00 „Де жайворонок співає" оп. Легара, **Ляйпціг** (382,0) Вок.-муз. концерт, 16.30 Давні танки на форт., 18.00 Танки й пісні, **Мінхен** (405,4) 13.15 Концерт, 20.10 „Ромео та Джулієта" траг. Шекспіра в муз. ілюстрацією, **Будапешт** (549,5) 13.30 Солісти, фортепіян, 18.30 Хор, 20.00 Концерт віденської музики, **Мілано** (368,6) 11.30 Концерт, 19.00 Легка музика, 20.35 Вечір опер, 20.35 Вечір опер Пуччінія, **Рим** (420,8) 13.20 Концерт орх., 17.15 Солісти — форт., спів.

Львівське радіо.

Неділя, 2. лютого 1936.

9.00 Ранішня авд., 10.00 Богослуження, ок. 11.00 Музика з гр. пл. (Пер Гінт" Суіта І. і ІІ.), 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театр. огляд. 12.15 Симф. поранок, орх., форт., у перерві ок. 13.00 Фрагмент із траг. Шіллера „Змова Фієська в Генуї", 14.00 Гумореска Джекобса, 14.20 Легка музика з гр. пл., 14.40 Народний обрядовий рік, 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Музика з гр. пл., 15.25 Жартовл. авд.: На селі за сто літ, 16.00 Оповідання для дітей, 16.15 Г. Мельцер: Скрипкова соната г-дур, 16.45 Концерт муж. хору, 17.00 Танк. музика, 17.40 Моменти, 17.55 Муз. загадка з нагородами, 18.30 Театр Уяви: „Бідна молодість", 19.15 Спорт. вістки, 19.20 Реклям. концерт, 19.35 Легка музика з гр. пл., 19.45 Літер. новини, 20.00 Оперова музика, орхестра, спів (Мосаковський баритон), 20.45 Виїмки з творів Й. Пілсудського, 20.50 Веч. денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Подорожуємо, 21.45 Конкурсова авд.: Олімпіяда тенорів, 22.05 Танк. музика, орх., 23.10 Різні мельодії з гр. пл.

Понеділок, 3. лютого 1936.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Ранішній денник, 12.15 Домашнє господарство, 13.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Квінтет, 16.00 Лекція нім. мови, 16.15 Брамс: Квартет оп. 51. ч. 2. з гр. пл., 16.45 Медичний вертеп, 17.00 Чи наука деморалізує жінки, 17.15 Поезії Ігн. Красінського, 17.20 Мор. Деленоа: Рапсодія на саксофон, трубку, віольончелю, фортепіян, 17.50 Гутірка Бр. Вінавера, 18.00 Канцонети й оп. арії старих мистців бельканта з 16—18 ст. (Волінський тенор), 18.30 Скринька для дітей, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Музика з гр. пл., 19.00 Місто шевців Угаін — у будучині, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Вольська авдиція, 20.30 Сальон музика з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Муз. мозаїка (спів музика) 21.30 Літ. вечір присвячений Ів. Кохановському, 22.00 Істор. концерт присв. польській музиці (Збоїнська-Рушковська сопр., Крушевський бас), 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Вівторок, 4. лютого 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Для мол. дітей: Співаймо пісоньки, 12.30 Концерт камер. орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка муз. в гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Секстет, 16.00 Скринька ПКО, 16.15 Оп. фрагменти з гр. пл. 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Історія чаю, 17.15 Солісти — скрипка, спів, 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Смичк. квартети Гайдна, 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Пісні Ст. Нявядомського в супр. форт., 19.00 Нов. літер. сигнали, 19.20 Реклям. концерт 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Репортаж із Олімп. Ігрищ у Гарміш Партенкірхен, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 „Грояндa Стамбулу" оп. Л. Фаля; у перерві: Веч. денник, Із сучасної Польщі, 21.45 Хвилина Р. Штравса з гр. пл., 22.30 Вітаміни в людській поживі, 22.45 Подідля: Маркезіта в гр. пл., 22.48 Літер. хвилини. „Буду пекарем" І. Копілевича 23.05 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.23—5.25.

Нім. марка 1·25—1·30, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 171.50—172·50, фунти стерлінги 26·10—26·25, австр. шілінги 98·00—99.50, чеські кор. 19.00—20.00, рум. леї 26·00—28.00, італ. ліри 33.50—35.50.

Золото: Долари 9.02—9.07, Рублі 4.75—4·85, Фр. франки 34.40—34·85, Корони 36·20—36·60, Дукати 83.00—83.50; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.28, Рублі 1.20, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 1-го лютого ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз в експортовим опакуванням дає зачет по . .	2·60 „
1 л. молока від 28. XII. 1935	0·14 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. ясць	3·80 „

Тенденція на масло вдержана на молоко і сметану слаба, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 3. II. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки молоді без остріг І. кл.	1·05 зол.
Курки з острогами товсті І. кл.	0.90 „
Індики товсті І. кл.	1.00 „
Пантарки товсті І. кл.	1.10 „
Товщеві качки І. кл.	1.05 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, просо, овес та ячмінь.

Приймає нових доставців.

НАУКА

ОГОЛОШЕННЯ.

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

потрібні кожному видавництву від 1. січня 1936 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe	1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza оправлена (130 картонів)	зол. [illegible]
Książka rozsyłkowa на 480 урядів, оправлена	зол. [illegible]
на 960 урядів „	зол. 5.—